

BODROGKÖZ

A „BODROGKÖZI KULTUREGYESÜLET” HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden második szombaton
a „Zemplén” mellékleteként
Hirdetések tarifa szerint

SZERKESZTIK:

KÁNTOR MIHÁLY és
SZ. SZÁSZ TIHAMÉR

SZERKESZTŐSÉG: Ricse (Telefon 13)

KIADÓHIVATAL: Sátoraljauhely,

Vármegyeháza II. udvar (Telefon 109)

A kereskedelem panaszai

Irtta: Pollák Sándor kereskedő (Lácza)

A „Bodrogköz” mint a mi vidékünk első hetilapja egyik példányában, nagyon tárgyilagosan vitatta meg a súlyos gazdasági helyzetet — és a gazdasági élet mindhárom tényezőjét megkérdőzve, hűen megvilágította azok jelenlegi viszonyait.

Megszólalt benne a termelő, aki véleményt mondott a termelés nehézségeiről, a többtermelésről, a termények jelenlegi nehéz értékesítéséről, elpanaszolta a kisiparos az ő megélhetési és munkaviszonyait, illetve a munkanélküliséget, — végül a cikk megemlékezett a kereskedelemről is. Engedtessek meg nekem, hogy a kereskedők részéről pótlólag hozzácsóljak a tárgyhoz.

En természetesen a cikkemben kizárólag a falukban élő kiskereskedők helyzetével óhajtok foglalkozni. — A nagykereskedőknek gyakran van alkalmuk a kamarai gyűléseken a sérelmekről és azok orvoslási módjairól értekezni; — másrészt pedig ők előnyösebb helyzetben vannak, mert közvetlenül áll fenn az összeköttetésük a gyárakkal és hitelviszonyaik is kedvezőbbek.

A mi bajunk onnan indul ki, hogy a legtöbb árucikk beszerzési ára teljesen megegyezik a fogyasztói árral. Nem is beszélünk azokról a cikkekről, amelyeket a falusi közönség legnagyobb mértékben fogyaszt, mint például a petróleum, só — amelyek forgalmánál semmi keresetünk sincs. A másik baj pedig az, hogy a leromlott gazdasági viszonyok között élő falusi közönség csak hitelbe tudja beszerezni az ő szükségletét, már pedig mi a nagykereskedőnél nem élvezzünk megfelelő áru-

hitelt, ha pedig igen, úgy nagyon rövid időre (90 nap) és mihelyst esedékessé válik azt könnyörtelenül peresítik, ami természetes kellemtelenséget s kiadást hoz magával. A bankoknál legtöbb kereskedő pénzt még nagy kamatok mellett sem kap, gyenge fedezete miatt.

Faluhelyen nincs terminus a gazda számára a bolti hitelek rendezése tekintetében, hanem ősi szokás szerint — egy naptári évig, illetve csépléstől a következő cséplési időszakig tart az az idő, amit nekünk minden körülmények mellett várunk kell. Hogyan legyünk képesek így olyan áruaktárt fenntartani amelynek forgalmából megélhetésünk biztosítva legyen? Hogyan rendezhessük adóinkat és más terheinket?

A megváltozott viszonyok okozták azt, hogy az évtizedek óta fennálló békés megértés és szeretet, ami a falusi gazda és a falusi kereskedő között fennállott — meglett bolygatva, mert a gazda nem tud belenyugodni, hogy terményét olcsón kell eladnia, viszont a többi áruk árai majdnem a régié, úgy annyira, hogy ha egy mázsa buza árát családja kezébe adja, alig vis valamit a házhoz belőle, viszont a békebeli években kevés pénzért is sokat vásárolhatott.

Panaszunk orvoslására e helyen kérem kell szeretet képviselőnk báró Láng Boldizsár dexcelenciája atyai jó szívét, — hasson oda, hogy a kiskereskedelem részére folyósítandó kölcsönökből mindazok, akik erre fedezetet adni tudnak kaphassanak valamit, mert készpénzért olcsóbban tudnánk vásárolni, ez pedig magával hozná azt az előnyt, hogy a kereskedők árait mérsékelhetnék, adóhátrékaikat s más függő terheiket rendezhetnék s ha még ehhez

terményárak emelkedése is be fog következni (amire meg van a remény) akkor bajaink orvosolva lennének, megerősödne a gazda vásárló ereje s megindulna egy zavartalan üzleti forgalom.

Mi bodrogköziek mindnyájan panaszkodunk, tekintet nélkül gazda, iparos vagy kereskedő mi-voltunkra, mert ma senkinek sem rózsás a helyzete és mindnyájan igen nehezen várjuk a viszonyok javulását.

A földteherrendezési eljárásban való részvétel módja

Mult lapszámunkban megjelent azon közlemény nyomán, hogy a földteherrendezési törvény már életbelépett s a bajbakerült, eladósodott gazdák már folyamodhatnak megsegítésük iránt, igen sok bodrogköz-i gazda fordult felvilágosításért, tanácsért szerkesztőségünkhöz. Természetesen a legnagyobb készséggel adtunk mindenkinek tőlünk telhetőleg utbaigazítást. — Több gazdának a kérvényét is megirtuk, azonban kinek-kinek különböző a helyzete s így legcélszerűbb, ha a folyamodó gazda maga megírja a kérvényt s csak akkor mutatja meg nekünk, ha a kívánt adatokkal és okmányokkal felszerelt kérvény már készen van. Előreláthatólag sok százan veszik igénybe a Bodrogközről a törvény-nyújtotta kedvezményeket s így fizikailag lehetetlen számunkra, hogy e kérvényeket egyenként a szerkesztőség állítsa ki.

Hangsúlyozni kívánjuk, hogy a földteherrendezéshez minden gazdának joga van s ha a földje értékén túl nincs terhelve, a Földteherrendezési Orsz. Bizottság vállalja az adósságok rendezését. Az eljárás olyan egyszerű, hogy azt minden gazda maga intézheti,

ehhez *semmiféle ügyvédi segítség nem kell, sőt az nem is használ.* A kérvényt egy iv papírra kell írni, természetesen olvashatóan a szövege a következő:

Tekintetes

Földteherrendező Orsz. Bizottság
Budapest.

Alulírott X. Y.-i lakós kisgazda azon kérelemmel járlok a Tekintetes Bizottság elé, miszerint nehéz anyagi helyzetemre való tekintettel méltóztassanak engem, az idevágó törvény alapján, földteherrendezési tevékenységükbe bevonnani Kérésemhez eladódom a következőket.

1. Vagyonom a következő:
a) házas belsőség, mely áll . . . szoba, konyha, kamara, külön istálló, csűr, ólakból. Értéke . . . P.
b) . . . hold föld, . . . hold kaszáló. Értéke . . . P.
c) állatállományom (ló, szarvasmarha, disznó stb.) Értéke . . . P.

d) gazdasági felszerelése (gépek, szekér stb.) Értéke . . . P.
Tehát vagyonom összértéke P.

2. Ezen vagyonomat a következők terhelik:

a) bankadósság (felsorolva) banknál P.

b) egyéb tartozások (felsorolva) P.

Terhem összesen P.

3. Fenti tartozásaim rendezésére szükségem volna egy . . . pengő összegű *amortizációs* kölcsönre.

Bátorkodom megemlíteni, hogy hitelezőim közül N. N. (megnevezés) szorongat, aki már árverést — végrehajtást — kért ellenem.

Kérésemhez csatolom a következő okmányokat:

I. Hiteles telekkönyvi kivonataimat.

II. Hiteles kataszteri birtokleveleimet.

Az öreg Kunfi.

Itt lakik mióta esztét tudja
a mocsarak közötti dombon,
ahol épült az én falum és az ő faluja;
Semjén.

Pákász és csikász volt az ősapja
Ő is ezt a foglalkozást űzte
kora tavasztól késő őszig, gyerek-
[korától
mindig.

Vizimadár tojást sem szedhet már.
Nem pákászhat és nem csikászhat,
mert jól vigyáznak a vadőr szemek;
[eláruló
szemek.

Felvitette hát tölgyfa csolnakját,
tépett hálóját, lyukadt csikkasát.
Káromkodik és szid mindenkit: Istent,
[világot,
urat.

Görbebotját az ég felé rázza,
ha tavasszal fészkelni húznak
sikongó bibicék, csörgő kacsák,
[gágogó vad-
ludak.

Semjén, 1931.

Bodnár István.

Levelesládánkból.

A következő leveleket vettük:
I.

Tisztelt Szerkesztő Úr!

Engedje meg, hogy a „Bodrogköz”-ben alanti soraimnak helyet kérjek.

Mióta e lap megszületett, azóta pontosan kapom és várom a példányokat. Az utolsó számban olvastam, hogy báró Láng Boldizsár képviselő úr 300 pengőt adományozott a husvét alkalmából a kerületében levő szegényeknek. Ezen szép és nemes adományt nemcsak az összeg nagyságáról ítéljük meg, hanem ebben is tanujelét látjuk annak, hogy ő valóban a népének él. Ez az adomány sok olyan szegény szívet vigasztalt meg a husvét ünnepeken, akik valójában azt sem tudják, hogy honnan kapták a nem várt segílyt.

Igen tisztelt Szerkesztő Úr! Épen ez az, mit igen helyesnek látok. Nem volt előre publikálva semmi és csupán a „Bodrogköz”-ben olvastuk, természetesen az ebből részesülők nem olvasnak

lapot s így nem tudják, hogy ki áll az adakozás háttérében. Legálább a hangosan lármázók nem mondhatják azt, hogy biztosan közeleg a választás és azért „hizeleg” a népnek, hogy újból megválasszák. Mert vannak emberek, akik a legszebb cselekedet mögött is piszkot keresnek. Én kijelentem, hogy báró Láng Boldizsár úr első megválasztása mellett egy hangos szót sem emeltem és köztudomásulag kortese sem voltam, (és a jövőben sem óhajtok lenni, mert vallásomnál fogva esetleg meggyanusithatnának, amint már ilyenkor szokás!) de hiva maradok mindvégig. Hiva maradok azért, mert sohasem halottam tőle bő ígéreket, de annál inkább láttam már bővebb jótéteményeit és segítségnyújtásait. Emlekezzünk csak, azt mondta midőn először láttuk: „Uraim, nem ígerek; de amit tehetni fogok érdeklükben, azt kötelességemnek fogom tartani megtenni”, azóta sokszor láttuk őt és már meg is ismertük. Megismertük, hogy ez a szerény kijelentése: ez volt az igazi ígért, mert az nem csalt.

Én azt hiszem, ma nincs kerületében olyan ember, aki ne ismerné el, hogy egy a községek, mint a magánember ügyes-bajos dolgaiban a legnagyobb odaadással és lelkiismerettel fárad szüntelen és mindent elkövet a Bodrogköz boldogulásáért. Nyugodt lelkiismerettel állithatom, hogy ha valaki kérelemmel vagy panasszal fordult hozzá, (hacsak teljesíthető volt!) nem kímélte a fáradságot, sőt sok esetben anyagi áldozattal járó dolgokat kerestől viitt.

Itt Agárdon is több embert tudnék felsorolni, aki kizárólag az ő nemes és jószágos szívének köszönheti boldogulását. Katona volt, katona maradt a polgári életben is, ezt bizonyítja, hogy amit ő meg ígér, azt önmagára nézve *parancsnak* tartja és ezideig sohasem ígért olyat, amely csak pusztá ígért maradt volna.

És el kell azt is ismernünk, hogy tevékenysége, adakozó jószívűsége egy percig sem szolgált kortescélokot, mert a legelső naptól fogva olyan volt, amilyennek ma már általánosan mindnyájan ismerjük. Tudom, hogy Láng kép-

Aki ismeri — dicséri **KONTSEK GÉZA** k. r. t. **DEBRECEN**
 évtizedek óta legjobb gazdasági, konyhakerti és virágmagvait

III. Az élő és holt felszerelése
 leltárát.

Kérésem meghallgatásáért esedezve vagyok mély tisztelettel
 1931 hó . . n.

aláírás.

A külső oldalra (hasábosan behajtvva) jön a következő szöveg:

Tekintetes
 Földteherrendező Orsz.
 Bizottság
 Budapest.

Kérése:
 X. Y. kisközségnek.

Lakik:

a földteherrendezésben való részvételére tárgyában.

... drb. melléklet.

Az így elkészített s mellékletekkel ellátott kérvény beküldhető postán, ajánlva közvetlenül is a címzett bizottsághoz. Aki súlyt helyez rá, hogy a kerület képviselője pártfogolja a kérvényt, az beküldheti néhány sor kíséretében neki is a következő címre: Budapest, V, Mária Valéria-u. 10.

Kis Kovács János.

H I R E K

† Láboss Endre

Elköltözött közülünk a Bodrogköz legöregebb leventéje. F. hó 10-én Zemplénagárdon, hosszas betegség után, 72 éves korában elhunyt **Láboss Endre** nyug. ref. igazgató-tanító. Temetése 13-án d. u. 4 órakor ment végbe általános részvét mellett. A végítésségen a bodrogközi tanítói kar nagy számmal képviseltette magát. A sírnál **Gönczy Bertalan** agárdi ref. igazgató-tanító mondott megható búcsuztatót a kartársak nevében.

Néhaj Láboss Endre a most megszállt egyik községében, Ágcsernyőn működött hosszú időn keresztül. A háború után nem akart

viselő urnak nincs szüksége a mi szerény elismerésünkre, az ő jószágát szívéből-lelkéből gyakorolja, de azért tessék megengedni, hogy a „Bodrogköz” széles nyilvánossága előtt is kifejezést adjak szeretetünknek, amely csak némi viszonzás lehet azért a tengernyi jóakarattól és jótékonyágtól, amit a kegyelmes úr a kerületének juttat.

Maradok a szerkesztő úrnak Zemplénagárd, 1931 ápr. 16-án.

Mély tisztelettel:

W. V.

kereskedő.

II.

Tekintetes Szerkesztőség!

A bodrogközi ifjak budapesti kirándulását szerettem volna megírni a lap részére, azonban Péter József úr megelőzött. Így hát csupán néhány sort szeretnék hozzáfűzni az említett beszámolóhoz.

A résztvevő gazdaiifjak zöme sohasem látta a mi szépséges fővárosunkat: Budapestet. Elképzelhetetlen az az öröm, amely utunkban kísért. Amikor átvérgödvé a

idegen uralom alatt maradni, igazi magyar szíve nem engedte, hogy ellenségünknek letegye a hűség esküt. Otthagytta azt a kis falut, ahol élete javarészt becsületes munkával eltöltötte s eljött hozánk a csonka magyar földre. Mint nyugalmazott tanító sem ült tétlenül. Lelkes tagja volt a levante egyesületnek. Minden leventetűnnepeylen ott láttuk kimagasló alakját, fején sastollas sapkával s kezében fokossal. Mintaképe volt a hazaszerető magyar embernek. — Halálával egy nemesen érző szív szűnt meg dobogni. Emlékét kegyelettel megőrizzük.

— **Csüry István bucsuja.** Nyolcévi lelkészkedés után, vasárnap, április hó 12-én bucsuzott el **Csüry István** ref. lelkész, — akit a szabolcsmegyei Pátróhá választott az elmúlt hetekben lelkészévé — zemplénagárdi gyülekezetétől. Csüry István is szerette a faluját, de az agárdiak is szerették kiváló papjukat, így aztán érthető, hogy a bucsu igen megható volt. Csüry Istvánt a körölmények kényszerítették is arra, hogy közelebb húzódjon egy tanítói állás felé a városba. Szívében bizonyára meg fogja őrizni mindig a Bodrogköz emlékét.

— **Új lelkész a Bodrogközön.** A Csüry István eltávozásával megüresedett agárdi református lelkészi állást a presbiterium választás mellőzésével, meghívás útján töltötte be **Nemcsik Endre**, sátoraljaujhelyi segédlelkésszel, aki a bodrogközieknek rosvágyi káplán korából jó ismerőse. Fialat, agilis egyénisége nyeresége lesz társadalmunknak.

— **Egy hősi halott emlékéért.** Egyik olvasónk arra hívja fel az illetékesek figyelmét, hogy a ricsei hősök ligetének táblájáról, hiányzik a község egy hősi halált halt fiának a neve. És pedig ez: *iff. Eiselt Vince* volt hadapród,

Kevéssé használt
oldalkocsi
 (motorkerékpárhoz)
 jutányos áron eladó.

Cím a szerkesztőségben.

aki a harctéren esett el. Hozzá tartozói elköltöztek ugyan innen, de tartozunk az emlékének azzal, hogy nevét megőrököítsük, a falu hőseinek névsorában.

— **Hymen.** **Csatáry Endre** tiszadonyi földbirtokos f. hó 21-én tartja esküvőjét **Bacskaí Iona** urleánnyal, **Bacskaí Károly** ricsei ref. lelkész leányával.

— **Műsoros táncmulatság Pustakarádon.** Igen sikerült műsoros táncmulatságot rendezett husvét hétfőjének délutánján a pustakarádi polgári lövész egyesület. Ez alkalommal színre került „Felhő Klára” népszimnő, melynek szereplői egytől egyig a pustakarádi lövész egyesület tagjaiból, illetve azok hozzátartozóiból rekrutálódtak. A rendezés érdeme **Karniss László** jözsefmajori tanítóé, ki időt és fáradságot nem kímélve heteken keresztül dolgozott a siker érdekében, de ez meg is volt. Az előadáson és az azt követő reggelig tartó táncmulatságon több, mint háromszázan vettek részt s így nem csak az erkölcsi siker volt nagy, de az anyagi sem maradt hátrább, ami a mai nehéz időkben magában hordja elismerését. A szereplők között igen jók voltak: **Kluber Pál** Tömjén eszperes szerepében, **Mille János** Tenger Ádám, továbbá **Tribol István** **Aba András** szerepében. A hölgy szereplőket, illetve a fent nem említett többi férfi szereplőt is csak dicséret illetheti. (P. B.)

— **Féláru vasuti jegy váltására jogosító igazolványok a Budapesti Nemzetközi Vásárra** a Bodrogköz szerkesztőségében **Ricsén** és **Sere Dezsőnél**, **Cigándon**, már kaphatók. Érvényes az oda utazásra május 4-től május 18-ig bezárólag, a visszautazásra május 9-én d. u. 4 órától május 23-ig bezárólag. Az igazolvány ára helypójjeggyel együtt 3.20 P. Ezen igazolvánnyal Budapesten sokféle kedvezmény vehető igénybe.

— **Milliárdos koldusok.** Az amerikai „Tizek klubja”-nak csak olyan milliárdos fiu lehet a tagja, aki verejtékes munkával keresi kenyerét. Erről a különös klubról nagyon érdekes cikket közöl **Tolnai Világlapja** új száma. Egy szám ára 24 fillér.

Szerkesztői üzenetek

Poezis. Mai számunkban közöljük **Bodnár István** tanítóképző intézeti növendék versét. Elsősorban azért, mert bodrogközi fiu írta. Nem hallgathatjuk el azonban, hogy véleményünk eltér a költőtől, mert mi a jól csengő rimet és a vers belső ritmusát értékeljük a költői produktumokban elsősorban. **Dudás István** házi költőnk és **Bodnár** barátunk szerint ugyan mindez nem fontos, mert hát minnek a formák kötöttsége. Szerintük a mai költőket csak ötven évvel később fogják megérteni. Hja, ha mi addig elhetnénk!

Abasi István (Kanada). Levelében foglaltakat tudomásul vesszük. Hát bizony igaza van, amikor azt írja, hogy „jobb odahaza pentecken, mint itt vasárnap.” Nem hiába írta a költő, hogy „a nagy világon e kívül, nincsen számokra hely” — a magyar csak a maga pátriájában érzi otthon magát.

Unghváry László

faiskola rt. Cegléd

gyümölcsfát

diszfát

fenyőt

rózsát

stb.

olcsón szállít!

Árjegyzék ingyen!

pesti utcák forgatagán, kijutottunk a mezőgazdasági kiállításra s ott a főbejáraton beléptünk, majdnem úgy jártunk, mint az egykori török követ, akit, amikor belépett **dicső Mátyás királyunk** palotájába, úgy elbűvölt a nagy pompa, hogy nem tudott szóhoz jutni. Nem is próbálom leírni az ott látottakat sorban, mert tudom, hogy úgy sem sikerülne. Amikor láttuk azt a sok, szép és minden tekintetben tökéletes állatot, pirulással gondoltunk haza a mi helytelenül tenyésztett és rosszul táplált állatainkra, látva, hogy mennyire el vagyunk maradva az Alföld és a Dunántul állattenyésztésétől. A gazdák ott állattenyésztő egyesületekbe tömörülnek. Egy kisközségi ifjút megkérdezte a tanár úr, hogy hány hold földje van. 16, volt rá a felelet. De — mondta — ebből nyolcon mesterséges takarmányt termelnek. És ez a kisközségi 2700 pengőért adott el a vásáron két darab másfél éves bikaborjút. Nálunk még a 20 holdas gazda is csak 1—2 hold földet „foglal el” lucernával és így az állatait télen kénytelen szalmával etetni. Ott

volt a kiállítás az ország ezidő szerint legjobban tejelő tehene. Ugyanis ez nyerte el az első díjat évi 15000 (tizenötezer) liter tejével. Általános csodálkozás tárgya volt egy négy és félmázsza yorkshirei disznó is.

De nemcsak a vásáron, hanem azon kívül is rengeteg szép és nekünk csodálatos dolgot láttunk mi Pesten. Ezeket **Péter József** úr leírása nagyjából megemlítette De meg kell említenem, hogy a pesti kirándulás legemlékezetesebb pontja az az ebéd, amire a képviselő úr és kedves felesége meghívtak.

Az eseményeket nem akarom itt részletezni, de azt az igazi, magyaros vendégszeretetet, figyelmességet, azt az elragadó nyájaságot és kedvességet, amit a kegyelmes úr és kegyelmes asszony tanusított társaságunk mindenik tagja iránt, soha el nem felejtjük és azt az időt, amit társaságunkban eltöltöttünk, életünk legszebb napjai közé soroljuk.

Az a késő délutánig tartott. Innen a földalatti villamoson az állatkertbe mentünk, az ott lévő, eddig soha nem látott állatokat

nagy érdeklődéssel nézegettük és ha egyébbel nem is, de a majmok bohóságain való nagy kacagással elárultuk, hogy falusiak vagyunk. Az állatkertből a városligetbe gyalogoltunk, ahol szebbnél-szebb látnivaló gyönyörködött a főváros népét. Megtekintettük a **Feszti Árpád** körképét és a névtelen katonasiremlékét. E sok szép és tanulságos dolgot, amit ezen a pár napon láttunk és amit a tanfolyamon tanultunk, elsősorban járásunk köztiszteltben álló képviselőjének, **baró Lang Boldizsár** kegyelmes urunknak köszönjük, aki nem ékesszólással, hanem **tettekkel** bizonyította be, hogy mennyire szívében viseli a Bodrogköz magyar népének sorsát. Szeretettel és hálával emlékezünk meg **Engelberth Rezső** tanár úrról, aki fáradságot nem kímélve, ezt a gyönyörűséges kirándulást megrendezte.

Maradok szerkesztő úrnak

tisztelettel:

Nagy Dániel

kiszagda-ifju Cigánd).